

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Stichting Veilig Onderwijs
t.a.v. mw. E. Hendrikse
Postbus 31
3600 AA MAARSSSEN

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.minocw.nl

Contactpersoon
J.J. van Borselen-Struijlaart
T +31-70-412 2757
j.j.vanborselen@minocw.nl
IPC 2400

Onze referentie
PO/B&S/125532

Uw brief van
27 maart 2009

Bijlagen
brief d.d. 26 maart 2009
(kenmerk JOZ/108741)

Datum **10 JUNI 2009**
Betreft **Antwoorden op brieven over het leerlingdossier**

Geachte mevrouw Hendrikse,

Allereerst bied ik u mijn verontschuldiging aan voor de vertraging in de beantwoording van uw brieven. In uw brief van 27 maart jl. reageert u op de antwoorden op Kamervragen van de heer Pechtold over schending van de privacy van het leerlingdossier en verzoekt u mij uw vragen te beantwoorden.

In uw brief van 6 april jl. reageert u op mijn eerdere brief aan u over hetzelfde onderwerp (mijn brief d.d. 26 maart 2009, kenmerk JOZ/108741).

Tevens ontving ik uw brief gericht aan de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 19 maart jl. inzake foutieve informatie over leerlingdossiers op de website van Postbus 51. Op al deze brieven zal ik in onderhavige brief ingaan omdat uw vragen/opmerkingen (deels) overlap hebben en over hetzelfde onderwerp gaan.

Alvorens in te gaan op uw opmerkingen en vragen merk ik op dat ik uw brief d.d. 12 januari jl. over hetzelfde onderwerp beantwoord heb op 26 maart jl.. Gezien uw brief van 6 april jl. ga ik er vanuit dat uw brief van 27 maart jl. en mijn antwoordbrief elkaar gekruist hebben. Ik zal dan ook, daar waar relevant, op onderdelen verwijzen naar mijn eerdere brief over dit onderwerp.

Inspectie

U vraagt mij hoe ik tot de conclusie kom dat de door u geschetste problematiek zich niet breed voordoet op scholen. Ik heb de Inspectie gevraagd of zij aanwijzingen hebben dat de meeste scholen niet bekend zijn met de rechten van ouders met betrekking tot het leerlingdossier. De inspectie heeft mij gemeld dat zij niet over aanwijzingen beschikken dat deze problematiek zich breed voordoet op scholen. Er komen slechts sporadisch vragen/klachten van ouders binnen bij de inspectie die met name betrekking hebben op het inzagerecht en het recht op een kopie van het leerlingdossier.

Onduidelijkheid en communicatie

Ik heb in mijn brief d.d. 26 maart jl. aangegeven dat ik op basis van uw eerdere brief heb geconstateerd dat er kennelijk scholen zijn waar onduidelijkheid bestaat over de procedures rondom het leerlingdossier. Ik heb daarom de regels rondom het leerlingdossier nog eens onder de aandacht gebracht van scholen via de Nieuwsbrief PO van maart jl. Hierbij is expliciet aandacht besteed aan het inzage recht van ouders.

Datum

Onze referentie

U geeft aan dat ouders vaak niet op de hoogte zijn van hun recht op inzage van het leerlingdossier en dat dit ook geldt voor schoolbesturen, directeuren en locatieleiders. Wat betreft deze laatste categorie heb ik hiervoor aangegeven dat de bestaande regels via de Nieuwsbrief PO nogmaals onder de aandacht zijn gebracht. Ik zal aanvullend daarop de organisaties voor bestuur en management verzoeken om de bij hen aangesloten schoolbesturen te attenderen op de geldende regels rondom het leerlingdossier.

Wat betreft de ouders geldt dat ik de ouderorganisaties zal vragen om de rechten van ouders op dit onderwerp expliciet onder de aandacht te brengen. Dit zal gebeuren via hét ouderinformatiepunt 5010. Aan 5010 werken zes landelijke organisaties mee: LOBO, NKO, Ouders & COO, VOO, Balans (voor dyslexie) en CG-Raad (voor leerling-gebonden financiering). Met 5010 geven de organisaties gezamenlijk één loket voor ouders vorm. Ouders kunnen hier terecht voor algemene onderwijsvragen. Ook kunnen ouders via 0800 - 5010 persoonlijk advies krijgen. Daarnaast zal ik in de Onderwijsgidsen voor zowel het PO als het VO aandacht besteden aan de rechten van ouders als het gaat om het leerlingdossier.

Inzage in digitale gedeelte leerlingdossier

Naar aanleiding van uw vraag hoe ouders inzage kunnen krijgen in het digitale gedeelte van het leerlingdossier (de leerling administratie) geldt dat dit gedeelte veelal uitsluitend gegevens bevat over verzuim, in- en uitschrijving en gegevens van leerlingen en hun ouders die nodig zijn voor het berekenen van de bekostiging. Voor zover ook het feitelijk leerlingdossier (onderwijskundig rapport, rapporten, uitslagen van toetsresultaten etc.) gedigitaliseerd is, geldt ook hier dat ouders een afspraak met het schoolbestuur kunnen maken om het dossier in te zien, zij een kopie mogen maken en onjuiste informatie kunnen laten verbeteren.

Onduidelijke regels

Wat betreft uw standpunt dat de regels rondom het leerlingdossier onduidelijk zijn en er betere regelgeving moet komen verwijs ik u naar mijn brief d.d. 26 maart jl. waarin ik hierop een reactie heb gegeven. In uw brief van 6 april jl. vraagt u mij hoe ik wil zorgen dat er over de bewaartermijnen duidelijkheid komt voor alle partijen. Dit zal ik doen door middel van de eerdergenoemde communicatie acties richting schoolbesturen en ouderorganisaties. Hierin zal ik tevens de geldende regels verder verduidelijken.

Klachtmogelijkheden

Op de vraag van de Tweede Kamer waar ouders terecht kunnen met klachten over de toegankelijkheid en inhoud van het leerlingdossier heb ik aangegeven dat de gang naar de klachtencommissie een laagdrempelige mogelijkheid is voor ouders die vermoeden dat onzorgvuldig met gegevens van hun kind wordt

omgegaan. Daarnaast bestaat de mogelijkheid klachten voor te leggen aan het College Bescherming Persoonsgegevens en, in het uiterste geval, aan de rechter. Ik ben daarom van mening dat daar waar ouders er niet uitkomen met het schoolbestuur er voldoende mogelijkheden zijn om de zaak aan een derde voor te leggen.

Datum

Onze referentie

Schoolgids

Uw suggestie voor een verplichte plaatsing in de schoolgids van de wet- en regelgeving over het leerlingdossier, neem ik niet over. In de Wet op het Primair onderwijs (hierna: WPO) is weliswaar opgenomen dat de schoolgids voor het primair onderwijs onder meer inzicht moet bieden in de rechten en plichten van ouders, leerlingen en bevoegd gezag (onder meer de klachtenregeling) maar dit betreft de rechten en plichten ingevolge de WPO. Hieronder vallen niet de rechten van ouders met betrekking tot het leerlingdossier (inzagerecht/recht op kopie/verbetering van onjuiste informatie). Deze rechten zijn namelijk niet gebaseerd op de onderwijswetgeving maar op de Wet bescherming persoonsgegevens.

Ik zal, zoals hiervoor aangegeven, de rechten van ouders met betrekking tot het leerlingdossier ingevolge de Wet bescherming persoonsgegevens opnemen in de Onderwijsgids zodat ouders goed geïnformeerd zijn over hun rechten. Daarnaast zal ik, zoals gezegd, de ouderorganisaties vragen om de rechten van ouders op dit onderwerp, expliciet onder de aandacht te brengen via 5010.

Informatie aan derden en schade door onjuiste informatie

Wat betreft uw vragen naar hoe ik wil voorkomen dat informatie uit het leerlingdossier, zonder toestemming van de ouders aan derden wordt verstrekt; hoe ik kan voorkomen dat gezinnen beschadigd worden door suggestieve informatie over kind en gezin en hoe ik wil voorkomen dat leerlingen de dupe worden van een onjuiste invulling van het onderwijskundig rapport (uw brieven van 27 maart en 6 april jl.) merk ik het volgende op.

De informatie uit het Onderwijskundig rapport wordt in sommige gevallen aan derden verstrekt. Een goede informatieoverdracht is in het algemeen in het belang van de leerling en komt onder meer ten goede aan de continuïteit van de begeleiding aan de leerling. Wanneer het onderwijskundig rapport onjuiste informatie zou bevatten, kan dit in het nadeel van de leerling werken. Om dit te ondervangen zijn er in mijn ogen voldoende regelingen.

Zoals aangegeven kunnen ouders feitelijk onjuiste informatie laten verbeteren en indien nodig laagdrempelig een klacht indienen bij de klachtencommissie van de school. Dit betekent niet, dat hiermee de verantwoordelijkheid voor het juist invullen van het onderwijskundig rapport wordt overgeheveld van de school naar de ouders. Scholen zijn hiervoor verantwoordelijk en dienen zorgvuldig en conform de privacywetgeving te handelen.

Het College Bescherming Persoonsgegevens houdt toezicht op de naleving van de Wet bescherming persoonsgegevens en ziet erop toe dat persoonsgegevens zorgvuldig worden gebruikt. Zoals aangegeven dienen scholen te handelen conform de privacywetgeving en kunnen bij onterechte verstrekking van persoonsgegevens geconfronteerd worden met het College Bescherming Persoonsgegevens of de rechter.

Melding van onregelmatigheden bij scholen

U geeft in uw brieven aan dat uit de praktijk blijkt dat 9 van de 10 dossiers niet voldoen aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens. U heeft zichtbaar bij verschillende scholen zaken ervaren die zich niet zouden verhouden met de Wet bescherming persoonsgegevens. Ik kan echter geen actie richting betrokken scholen ondernemen als ik niet weet welke scholen het betreft. Daarom verzoek ik u mij de namen en adressen (en de casussen) van de betreffende scholen te noemen zodat ik het College Bescherming Persoonsgegevens kan verzoeken mij hierover te rapporteren en te adviseren. Desgewenst kunt u zich ook zelf wenden tot het College bescherming persoonsgegevens.

Datum

Onze referentie

Zoals aangegeven in de antwoorden op de Kamervragen controleert de inspectie de leerlingdossiers vanuit onderwijskundig oogpunt dat wil zeggen dat de inspectie in het toezicht een deel van het leerlingdossier ziet, namelijk gegevens uit leerlingvolgsystemen, handelingsplannen, toetsgegevens en wat dies meer zij. Als daarbij blijkt dat de school onjuist handelt, wordt daar iets van gezegd en dient de school dit te herstellen.

Naar aanleiding van uw vraag of er bij mij scholen bekend zijn die op onrechtmatigheden zijn gewezen heb ik de Inspectie nadere informatie gevraagd. Uit deze informatie blijkt dat de Inspectie dergelijke onrechtmatigheden niet systematisch bijhoudt. Als hiervan sprake is geweest, staat het alleen met een bijzin in de toezichtrappen vermeld. En dan ook nog eens alleen als het om een structureel probleem gaat, niet als er een onregelmatigheid in een individueel rapport is aangetroffen.

Postbus 51

Naar aanleiding van uw vragen en opmerkingen over verkeerde informatie over het leerlingdossier in het voortgezet onderwijs op de website van Postbus 51, zal ik contact opnemen met Postbus 51 voor het opnemen van een heldere tekst hierover.

Afschrift onderwijskundig rapport bij overgang naar het voortgezet onderwijs

Naar aanleiding van uw signaal dat in de praktijk ouders niet altijd een afschrift van het onderwijskundig rapport ontvangen als hun kind naar het voortgezet onderwijs gaat, merk ik het volgende op. Als geconstateerd wordt dat een school zich niet houdt aan artikel 42 WPO, 43 WPO of artikel 43 WEC, kunnen ouders dit melden bij de inspectie, die dit vervolgens zal meenemen in het reguliere toezicht. In de praktijk betekent dit dat in acute situaties de inspecteur contact zal opnemen met de school om deze op zijn verplichting te wijzen. Als het vaker voorkomt bij dezelfde school zal dit een specifiek aandachtspunt worden bij de toezichtbezoeken. Daarnaast zal dit punt worden meegenomen in de communicatie richting schoolbesturen en ouderorganisaties.

Wettelijke bewaartermijn

In uw brief van 6 april jl. benadrukt u nogmaals de wens van jongvolwassenen om vragen over hun schoolperiode beantwoord te krijgen middels het krijgen van een kopie van het leerling dossier van de oude school. U stelt voor om scholen daarom een wettelijke bewaartermijn van 30 jaar op te leggen. Ik begrijp uw argumentatie, maar zal op dit punt - om een extra uitzondering te voorkomen en om scholen niet te belasten met deze zeer lange bewaartermijn - toch vasthouden

aan de wettelijk en uniform vastgestelde bewaartermijnen zoals die zijn opgenomen in de Wet bescherming persoonsgegevens.

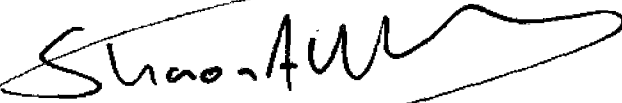
Datum

In uw brief van 6 april jl. geeft u aan onbegrip te lezen in mijn eerdere antwoordbrief aan u. Ik betreur het dat mijn brief u dat gevoel geeft. Ik wil middels deze brief nogmaals benadrukken dat wij uw signalen serieus nemen.

Onze referentie

Ik hoop dat middels deze brief de vragen uit uw drie eerder genoemde brieven afdoende zijn beantwoord.

Met vriendelijke groet,

Sharon A.M. Dijkma
De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Stichting Veilig Onderwijs
T.a.v. mw. E. Hendrikse
Postbus 31
3600 AA Maarssen

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.minocw.nl

Contactpersoon
A.E. Bos

T +31-70-412 3126
a.e.bos@minocw.nl
IPC 2450

Onze referentie
JOZ/108741

Uw brief van
12 januari 2009

Datum 26 MRT 2009
Betreft Leerlingdossier

Geachte mevrouw Hendrikse,

In uw brief van 12 januari vraagt u bij de minister van onderwijs aandacht voor diverse elementen van het leerlingdossier. Aangezien uw vragen binnen mijn portefeuille vallen als staatssecretaris van onderwijs, ontvangt u een antwoord van mij. Bij dezen ga ik puntsgewijs in op uw vragen en aandachtspunten.

Onduidelijkheid over procedures en bewaartermijnen

U geeft aan de procedures rondom het leerlingdossier onduidelijk te vinden. Wanneer onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende componenten van het leerlingdossier, acht ik de geldende procedures wel degelijk duidelijk. Bij dezen zal ik de geldende procedures kort toelichten.

Het leerlingdossier is een dossier dat een school bijhoudt over een kind. Het leerlingdossier bestaat uit twee componenten te weten de leerlingadministratie (administratieve gegevens) en het feitelijke leerlingdossier. Het feitelijke leerlingdossier bevat een onderwijskundig rapport, rapporten, uitslagen van toetsresultaten, gegevens uit het leerlingvolgsysteem, verslagen van gesprekken met ouders en soms ook een psychologisch rapport. Ook worden er soms schriftelijke observaties van leraren toegevoegd over de sociale en emotionele ontwikkeling van de leerling, de werkhouding, etc. Voor deze componenten gelden verschillende bewaartermijnen.

De leerlingadministratie bevat gegevens over verzuim, in- en uitschrijving en gegevens van leerlingen en hun ouders die nodig zijn voor het berekenen van de bekostiging. Deze gegevens moeten 5 jaar worden bewaard nadat de leerling is uitgeschreven.

Het onderwijskundig rapport geeft inzicht in de resultaten van een leerling, zijn houding, het schooladvies en eventuele aandachtspunten. De precieze invulling van het rapport is niet wettelijk vastgelegd. Wanneer een kind heeft deelgenomen aan een psychologisch onderzoek, worden de resultaten hiervan bij het leerlingdossier gevoegd. Zowel het onderwijskundig rapport als het psychologisch rapport dienen te worden vernietigd binnen twee jaar nadat een leerling van school is. Een school voor voortgezet onderwijs (vo) kan bij de toelating van een leerling vragen om inzage in het psychologisch rapport. De school kan het rapport

gebruiken om de leerling zo goed mogelijk te begeleiden. De school voor vo bewaart het rapport tot minimaal drie jaren en maximaal vijf jaren nadat de leerling de school heeft verlaten. Na deze bewaartermijn kan de school de gegevens vernietigen of aan de ouders meegeven.

Datum

Onze referentie
10Z/

Voor de volledigheid zal ik hieronder ook kort ingaan op de bijlagen die u ter illustratie met uw brief hebt meegezonden.

- Bijlage 1 betreft een brochure van CFI. De bewaartermijn van 6 jaar die op pagina 17 staat weergegeven betreft telformulieren en leerlinglijsten. Dit zijn bekostigingsgegevens van de school, die geen deel uitmaken van het leerlingdossier.
- Bijlage 2 betreft informatie van het College Bescherming Persoonsgegevens. Onder het kopje 'leerlinggegevens' staan de juiste bewaartermijnen van 2 en 5 jaar genoemd.
- Bijlage 3 betreft uitdraaien van Postbus 51. Ook hier staat de juiste bewaartermijn van 2 jaar opgenomen.

Op basis van uw brief constateer ik dat er kennelijk scholen zijn waar onduidelijkheid bestaat over de procedures rondom het leerlingdossier. U beschrijft dit op basis van twee casussen. Ik betreur het dat hier blijkbaar dingen mis zijn gegaan en dat dit negatieve invloed heeft (gehad) op de betrokkenen. Dit is voor mij aanleiding om de regels rondom het leerlingdossier nog eens onder de aandacht te brengen van scholen. Dit gebeurt via de Nieuwsbrief PO. Hierbij zal expliciet aandacht besteed worden aan het inzagerecht van ouders.

Verzoek om wettelijke verplichting van kopie leerlingdossier

U stelt voor om in een wet een verplichting op te nemen tot inzage en afgifte van een kopie van het leerlingdossier aan ouders en jongvolwassenen. Dit voorstel acht ik onnodig. Ouders hebben als wettelijk vertegenwoordiger van hun kind immers al recht op inzage in het leerlingdossier. Ouders kunnen een afspraak met het schoolbestuur maken om het dossier in te zien, zij mogen hiervan een kopie maken en onjuiste informatie laten verbeteren. Tevens ontvangen zij al een afschrift van het onderwijskundig rapport wanneer hun kind naar het voorgezet onderwijs gaat.

Een wettelijke bewaartermijn van 30 jaar

U pleit voor een wettelijke bewaartermijn van het leerlingdossier van 30 jaar. Ik zie geen reden om op dit punt af te wijken van de algemeen geldende bewaartermijnen zoals die in de Wet bescherming persoonsgegevens zijn vastgelegd. Het staat ouders vanzelfsprekend vrij om de kopie van het leerlingdossier van hun kind gedurende de voorgestelde periode te bewaren.

Bij verandering van school alleen in- en uitschrijving meezenden

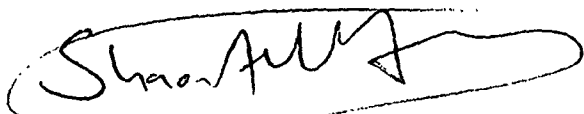
U stelt voor om bij verandering van school alleen gegevens over in- en uitschrijving mee te zenden, zodat leerlingen een nieuwe kans kunnen krijgen. Deze suggestie neem ik niet over. Zoals u in uw brief aangeeft, zijn de gegevens uit het onderwijskundig rapport van groot belang voor een goede begeleiding van een leerling. De overdracht van deze gegevens aan de nieuwe school acht ik voor de continuïteit van het onderwijstraject van de leerling daarom van groot belang.

Verzoek om richtlijnen voor het leerling-dossier

U verzoekt om richtlijnen voor documentatie, zodat suggestieve meldingen in het leerlingdossier voorkomen kunnen worden. Het dossier bevat zowel objectieve als subjectieve informatie. Objectieve informatie betreft bijvoorbeeld toetsuitslagen en rapporten. Subjectieve informatie betreft bijvoorbeeld notities van leraren over de sociale en emotionele ontwikkeling van een leerling. Beide onderdelen zijn van belang voor een goed en bruikbaar leerlingdossier. Wanneer ouders van mening zijn dat het dossier onjuiste informatie bevat, kunnen zij deze informatie laten verbeteren. Ik zie dan ook geen reden om extra voorschriften te maken voor de manier waarop scholen het dossier invullen.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Sharon A.M. Dijkma

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Datum

Onze referentie
JOZ/